

Indoklás

a könyvtárak minősítéséről és a Könyvtári Minőségi Díj bevezetéséről szóló miniszteri rendelet tervezetéhez

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben rögzített könyvtárhasználati jog mindenkit megillet, azonban nem mindenki jut hozzá még az egyformán magas színvonalú, korszerű könyvtári szolgáltatásokhoz, a könyvtárakban őrzött dokumentumokhoz és a könyvtár által közvetített információkhoz.

A nyilvános könyvtári alapkövetelmények és alapfeladatok törvényi megfogalmazása és szakfelügyelettel történő számonkérése elindították a könyvtárak működési feltételeinek és szolgáltatásainak a korszerű információközvetítést és a hagyományos olvasást egyaránt szem előtt tartó fejlesztését. További, nagyarányú fejlesztések kezdődtek a könyvtári Európai Unió pályázatokkal. A fejlesztések akkor hasznosulnak a könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevők számára, ha a szolgáltatások köre bővül és minősége javul.

A minőség fejlesztése és a minőségbiztosítás ösztönzése érdekében a miniszter a könyvtárak minősítésére pályázati eljárást, a minősített könyvtárak tevékenységének elismerésére Könyvtári Minőségi Díjat vezet be.

A minőségirányítás módszere, területei és értékelési szempontrendszer az EU tagállamai által elfogadott Common Assessment Framework (CAF), a Közös Értékelési Keretrendszer alapján kerül bevezetésre.

A CAF értékelési rendszerét alkalmazva dolgozza ki a Könyvtári Minőségügyi Bizottság a könyvtári önértékelés szakmai szempontjait. A könyvtárak az e szerint készített önértékeléssel pályázhatnak majd a Minősített Könyvtár Címre, amelyet a miniszter adományoz a Könyvtári Minőségügyi Bizottság javaslata alapján. A későbbiekben a Minősített Könyvtár Címmel rendelkező könyvtárak pályázhatnak a Könyvtári Minőségi Díjra.

.../2009. (...) OKM rendelet

a könyvtárak minősítéséről és a Könyvtári Minőségi Díj bevezetéséről

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 100. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, 167/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § d) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A könyvtárhasználati jog érvényesülésének magas színvonalú szolgálata érdekében a kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a könyvtárak minősítésére pályázati eljárást, a minősített könyvtárak tevékenységének elismerésére Könyvtári Minőségi Díjat vezet be.

2. §

(1) A könyvtárak minősítési eljárásában közreműködik a miniszter által megbízott Könyvtári Minőségügyi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság). A Bizottság előkészíti a minőségi követelmények előírásait, kidolgozza a CAF Common Assessment Framework alapján a könyvtári önértékelés szakmai szempontjait, javaslatot tesz a pályázati kiírás tartalmára és a pályázathoz csatolandó dokumentumok körére.

(2) A Bizottság hét főből áll. A Bizottság elnökét és hat tagját a miniszter kéri fel a minőségügy területén kiemelkedő elméleti ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező könyvtári szakértők közül.

(3) A Bizottság elnökének és tagjainak megbízatása 4 évre szól. A megbízás meghosszabbítható. A tagok tisztségükről indokolás nélkül lemondhatnak. A megüresedett helyet 90 napon belül be kell tölteni.

(4) Nem vehet részt a pályázati eljárásban és értékelésében az a tag, aki vagy akinek hozzátartozója a pályázó könyvtárral foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban áll.

(5) A Bizottság maga állapítja meg ügyrendjét, amit a miniszter hagy jóvá. Az ügyrendben a Bizottság meghatározza az összehívásának eseteit, módját, a döntéshozatal módját, a Bizottsági tagok és a szakértők összeférhetlenségére vonatkozó szabályokat, a Bizottság működtetésével kapcsolatos feladatokat, továbbá a helyszíni ellenőrzésre vonatkozó szabályokat. A Bizottság az ügyrendet az Oktatási és Kulturális Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) honlapján közzéteszi.

3. §

A Bizottság titkársági feladatait, valamint a könyvtárak minősítési eljárásával, a Minősített Könyvtári Díj pályázatával kapcsolatos lebonyolítási feladatokat a Könyvtári Intézet látja el.

4. §

- (1) Az eljárásokban szakértőként az kérhető fel, aki
 - a) könyvtári szakértői tevékenység folytatására jogosult és
 - b) a minőségügy területén igazolt szakismeretekkel és gyakorlati eredményekkel rendelkezik.
- (2) Nem járhat el szakértőként az, aki vagy akinek hozzátartozója a pályázó könyvtárral foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban áll.

5. §

- (1) A könyvtárak minősítése érdekében a miniszter évente pályázatot hirdet a Minősített Könyvtár cím odaítélésére. A pályázat részletes feltételeit és a csatolandó dokumentumokat a pályázati felhívás tartalmazza. A pályázati felhívást a minisztérium honlapján kell közzétenni.
- (2) A minőségirányítási tevékenységet végző könyvtár a pályázati felhívásban meghatározott önértékelés és más dokumentumok benyújtásával pályázhat a Minősített Könyvtár cím elnyerésére.
- (3) Nem pályázhat a Minősített Könyvtár címre az a könyvtár, amely nem teljesíti a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben meghatározott nyilvános könyvtári alapkövetelményeket és alapfeladatokat.
- (4) A Minősített Könyvtár címre benyújtott pályázatban foglaltakat a Bizottság által felkért két könyvtári szakértő a pályázatot benyújtó könyvtárban helyszíni vizsgálat során ellenőrzi. A szakértők a Bizottság által meghatározott szakmai szempontok szerint pontozzák, valamint szövegesen értékelik a pályázatot.
- (5) A pályázati dokumentumok és a szakértői vélemények alapján a Bizottság véleményezi a pályázatokat és javaslatot tesz a Minősített Könyvtár cím odaítélésére.
- (6) A miniszter a Bizottság javaslata alapján dönt a Minősített Könyvtár cím odaítéléséről.
- (7) A Minősített Könyvtár címet elnyerő könyvtár a könyvtár típusának megfelelő jelző (köz-, egyetemi, iskolai, szakkönyvtár, stb.) használatával kiállított díszoklevelet kap.
- (8) A Minősített Könyvtár cím használatára 5 évig jogosult a könyvtár. Az 5 év eltelte után a Minősített Könyvtár cím elnyerésére ismét pályázatot lehet benyújtani.
- (9) A Bizottság javaslatot tesz a miniszternek a Minősített Könyvtáraknál a cím használatának időtartama alatti helyszíni ellenőrzésre, arra vonatkozóan, hogy a könyvtár eleget tesz-e a minőségirányításban vállalt kötelezettségének.
- (10) Ha a helyszíni ellenőrzés alapján megállapítható hogy a könyvtár nem felel meg a pályázat benyújtásakor érvényes pályázati kiírásban rögzítetteknek, a Bizottság javaslatára a miniszter a Minősített Könyvtár címet visszavonja. A cím visszavonását a minisztérium honlapján közzé kell tenni.

6. §

- (1) A miniszter évente pályázatot ír ki a Könyvtári Minőségi Díj elnyerésére. A pályázat részletes feltételeit és a csatolandó dokumentumokat a pályázati felhívás tartalmazza. A pályázati felhívást a minisztérium honlapján kell közzétenni.
- (2) A Könyvtári Minőségi Díjat évente egy könyvtár kaphatja meg.
- (3) A Könyvtári Minőségi Díj elnyerésére a Minősített Könyvtár címet használó könyvtár pályázhat.
- (4) A pályázatokban foglaltakat a Bizottság szakértők közreműködésével a pályázatot benyújtó könyvtárban helyszíni vizsgálat során ellenőrizheti. A pályázati dokumentumok és a szakértői vélemények alapján a Bizottság véleményezi a pályázatokat és javaslatot tesz a Könyvtári Minőségi Díj odaítélésére a pályázati felhívásban foglalt feltételeket legeredményesebben teljesítő könyvtárnak.
- (5) A miniszter a Bizottság javaslata alapján dönt a Könyvtári Minőségi Díj odaítéléséről.
- (6) A miniszter a Könyvtári Minőségi Díjat elnyert könyvtár részére ünnepélyes keretek között díszoklevelet adományoz. Az okirat tartalmazza a nyertes könyvtár megnevezését, a „Könyvtári Minőségi Díj” feliratot, és az adományozás évét.
- (7) A Díj nem vonható vissza. A Díjban részesült könyvtár az elismerést az adományozás évének feltüntetésével használhatja.

7. §

A Minősített Könyvtárak névsorát, a minősített cím használatára jogosított időtartamot, valamint a Könyvtári Minőségi Díj odaítéléséről szóló döntést a minisztérium honlapján évente közzé kell tenni.

8. §

- (1) A könyvtárak minősítésére és a Könyvtári Minőségi Díj odaítélésére irányuló pályázati díjat – a Bizottság javaslata alapján – a miniszter a pályázati felhívásban teszi közzé azzal, hogy a pályázati díj az általános forgalmi adót tartalmazza. A pályázati díjat a pályázati kiírásban meghatározott módon kell befizetni.
- (2) A pályázati díj mértéke a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 69. §-ába foglalt illetménypótlék számítási alapjának tízszerese.
- (3) A pályázati díjat elkülönítetten kell kezelni és a pályázatok lebonyolításával kapcsolatos költségekre kell fordítani.

9. §

- (1) Ez a rendelet a megjelenését követő 15. napon lép hatályba.
- (2) A Bizottság elnökét és tagjait a rendelet hatályba lépését követő 3 hónapon belül fel kell kérni erre a feladatra.
- (3) A Könyvtári Minőségi Díjra vonatkozó pályázati felhívást 2011-ben lehet először közzétenni.